Vyjádření školitelky k průběhu studia Mgr. Anny Christou a k její disertační práci *Žena v českém tradičním obrazu světa. Etnolingvistická studie,* předložené k obhajobě v roce 2018 na Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK

I. Hodnocení doktorského studia

Mgr. Anna Christou (roz. Holmanová) vstoupila do doktorského studia českého jazyka v roce 2009/2010. Po úspěšném obhájení diplomové práce *Žena v českém jazykovém obrazu světa* (2008), představující jednu z prvních českých sond do etnolingvistické problematiky u nás, se rozhodla v této oblasti a s týmž tématem pokračovat i v doktorském projektu a rozvinout je nejen materiálově, ale především teoreticky a metodologicky. Nenechala se odradit tehdy poněkud rozpačitým přijímáním tohoto přístupu k jazyku a hned během prvních let se pustila nejen do studia etnolingvistiky, ale i folkloristiky, kulturní historie a dalších styčných oblastí, které s ohledem na danou problematiku do své práce postupně integrovala. Všechny doktorandské povinnosti včetně složení státní doktorské zkoušky splnila během prvních tří let interního studia, poté jí bylo studium převedeno do kombinované formy a po narození dětí (2013) na čas přerušeno.

Po dobu doktorátu studovala Mgr. Anna Christou (i přes náročné pracovní a později i rodinné vytížení) výborně a s velkým zájmem. Průběžně byla se mnou jako školitelkou v kontaktu, a zejména v posledních dvou letech jsem mohla být svědkem jejího odpovědného badatelského přístupu k vznikající práci i dlouhodobě (a často velmi těžce) zrající syntézy, která vedla k cíli cestou mnoha otázek i nejednoznačně řešitelných problémů (teoreticko-metodologických i jiných). Není divu – šlo tu, jak bylo řečeno, o téma transdisciplinární a o nový, u nás dosud poměrně málo praktikovaný přístup k jazyku; o jiný způsob studia jazykového materiálu a o polohu lingvistiky chápanou u nás spíše jako alternativní. Obvykle se žehrá na to, že doktorandi nejsou schopni své disertační práce odevzdat po třech či čtyřech letech studia, ale právě zde vidíme, že dlouhodobé zrání bývá ku prospěchu věci.

Z odborných aktivit Mgr. Anny Christou zmiňme aspoň účast na některých významných českých i zahraničních kulturnělingvisticky zaměřených konferencích (Praha, Warszawa, Lublin) a fakt, že k tématu disertace postupně publikovala několik kvalitních studií (v oborově významných kontextech);[1] je tak

[1] Christou, A. (2012): Silné a slabé pohlaví? Stereotypy spojené s ženami a muži v češtině. In: A. Mikołajczuk, K. Waszakowa (eds.), *Odkrywanie znaczeń w języku.* Warszawa: Wydawnictwa Uniwerstytetu Warszawskiego, s. 200–209. Christou, A. (2012): Tělesnost v českém jazykovém obrazu muže a ženy. In: I. Vaňková (ed.), *Tělo, smysly, emoce v jazyce*. Praha: FFUK, s. 122–136. Christou, A. (2012): Male and Female Work in Czech Linguistic Picture of the World. In: M. Abramovicz, J. Bartmiński, I. Bielińska-Gardziel (eds.), *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich* sąsiadów. Lublin: UMCS, s. 159–170. Christou, A. (2016): Panna a baba. Tradiční obraz ženy v proměnách života. In: L. Saicová Římalová – I. Vaňková (eds.), *Lidský život a každodennost v jazyce.* Praha: FF UK, s. 87-94. Christou, A. (2016): Kam čert nemůže, nastrčí bábu.

známá mezi předními představiteli slovanské etnolingvistiky a kognitivně orientované sémantiky.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Práci pokládám za seriózní, kvalitní a nesmírně zajímavý příspěvek ke zkoumání (tradičního) českého obrazu světa, v našem kontextu ojedinělý. Jde tu vlastně o první disertační práci v oblasti kognitivně-kulturní lingvistiky, resp. etnolingvistiky (v širším i užším smyslu slova). Je zpracována s teoreticko-metodologickou inspirací v lublinské etnolingvistické škole, oproti ní však bere v úvahu silněji kontext kulturněhistorický, resp. též kulturněantropologický (a nejen ten), a přináší v tomto směru do našeho současného lingvistického zkoumání osobitou hodnotu; lingvistiku přitom rozvíjí jako humanitní vědu, tj. jako vědu interpretující a vztaženou k člověku i ke kulturně-společenským hodnotám. Oceňuji promyšlené členění textu, pečlivou analýzu materiálu v několika společenskovědních kontextech, a zejména syntetizující polohu práce – dobře zdůvodněné zobecnění v podobě strukturace stereotypu ženy prostřednictvím profilů věku, role (funkce) a vzhledu (s důrazem na tělesnost ženy v rámci každého z profilů) i výklad o souvztažnosti „přírody“ a „kultury“ v tradičním obrazu ženy. To vše – spolu s kultivovaným jazykově-stylovým a čtenářsky přívětivým podáním textu – mě vede k doporučení, aby byla předložená disertace publikována. Je totiž (vedle nesporné hodnoty teoreticko-metodologické) poučným příspěvkem k tradičnímu obrazu ženy, který může být zajímavý nejen z hlediska lingvistiky.

III. Závěrem

Disertační práce Mgr. Anny Christou splňuje všechny náležitosti na takovéto práce kladené. Jak bylo řečeno, jde o práci velmi kvalitní, která by si zasloužila publikaci. Velmi ráda ji tedy doporučuji k doktorské obhajobě a předběžně navrhuji klasifikaci *prospěla*.

V Praze 10. prosince 2018 doc. PhDr. Irena Vaňková, CSc., Ph.D.

Stará žena v tradičním obrazu světa. In: V. Čurdová. R. Zbořilová (eds.), *Kulturní lingvistika pro dnešní Evropu. Člověk, jazyky, hodnoty*. Praha: FFUK, s. 198–208.